RAPORT

SITUAȚIA URȘILOR ȘI A DAUNELOR PROVOCATE DE ANIMALE SĂLBATICE ÎN JUDEȚUL HARGHITA

Consiliul Județean Harghita

BIROUL DE ANALIZĂ ȘI SINTEZĂ
CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
VERSIUNEA II, 2019

NR. ÎNREG.:

Cuprins

1. Abstract 3
2. Introducere 4
3. Cadru legislativ 5
   - Regulamente și directive ale Uniunii Europene 5
   - Legislația internă 7
4. Situația actuală 9
   - Populația de urși 10
   - Daune provocate de animalele sălbatice 11
   - Victimele spitalizate în urma atacurilor de urși 12
   - Accidente rutiere în care au fost implicate urși 14
5. Date privind suprafața forestieră din județul Harghita 14
6. Cota de intervenție 17
7. Concluzii, propuneri 19
8. Pași de urmat pentru prevenirea vătămării corporale și daunele materiale 19
9. Actori implicați în managementul conflictelor 21
10. Grupul de Lucru pentru gestionarea durabilă a peisajelor culturale în cadrul Consiliului Județean Harghita 21
11. Managementul actual al pagubelor și propuneri de îmbunătățire 23
12. Recomandări privind sistemul instituțional al managementului pagubelor și conflictelor 26
13. Bibliografie: 29
   - Legislația internațională: 30
   - Legislația națională: 30
14. Anexe 31
   - Anexa 1. Propuneri legislative privind îmbunătățirea managementului carnivorele mari 31
   - Anexa 2. Programele Consiliului Județean Harghita (Cronologie) 34

1. Abstract

- În anul 2017 ministrul mediului a aprobat ordinul privind cota de intervenție pentru carnivorele mari. Ordinul nr. 1169/2017 vizează aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.
- În anul 2017 numărul daunelor în recolte este de zece ori mai mare decât în anul 2013, însă în realitate numărul daunelor materiale provocate de urși este mult mai mare, deoarece mulți gospodari nu mai raportează daunele, având experiența că acest sistemul despăgubirilor nu funcționează și nici nu reacționează prompt la solicitări.

- În anul 2016 în județul Harghita 13 persoane au fost spitalizate în urma atacurilor de urși, în anul 2017 au fost înregistrate 19 cazuri, iar în anul 2018 - 16 cazuri.
- Argumentul care susține că creșterea conflictelor om-urs se datorează reducerii suprafețelor forestiere și defrișării intensive a pădurilor din județul Harghita nu se susține, deoarece variația terenurilor forestiere are o tendință de creștere. Printre principalele motive ale apariției acestei probleme se numără presiunile crescânde asupra pădurilor habitatul principal al ursului brun.
- În județul Harghita asociațiile de vânătoare au solicitat 120 derogări din care au fost recoltate/relocate a 42 de exemplare, ceea ce înseamnă că numai 35% din solicitări au fost acordate.
- Soluția optimă pe termen lung este elaborarea unui plan de management și de prevenție sustenabil, care să prevadă acțiunile de reducere a riscului și finanțarea acestora.
- Este nevoie de implementarea legislației UE în legislația internă, care prevede finanțarea acțiunilor de reducerea a riscului de producere a pagubelor cauzate de urs brun.

2. Introducere

Întinsele zone împădurite din județul Harghita oferă nenumărate avantaje de mediu și posibilități însemnate pentru populație. Pe lângă bogăția florei, aici se găsesc și numeroase specii de animale a căror habitat este reprezentat de aceste areale. Locuitorii zonei coabitează cu aceste animale, fie acestea urși, lupi sau pisici sălbatice, animale care pentru locuitorii marilor orașe sunt doar exponate ale grădinilor zoologice. „Cu ursul nu e de glumit" spune una dintre zicalele populare secuiești, fapt care denotă, printre altele, că pe aceste meleaguri convieţuirea cu ursul brun este o componentă vitală a culturii acestei zone.

Această coabitare adesea prezintă aspecte mai puțin plăcute, deoarece zonele în care își duc traiul atât ursul, cât și omul se întrepătrund, generând stări conflictuale. Aceste stări de conflict s-au înmulțit simțitor în zilele noastre, numărul daunelor provocate în ultima vreme de animalele sălbatice a crescut în mod exponențial. În drumul lor pentru procurarea hranei, urșii adesea traversează teritoriile locuite de oameni cauzând nu doar daune, ci reprezentând un pericol tot mai mare pentru viața oamenilor. Pe lângă numărul mare de daune provocate de urși, a crescut și numărul atacurilor acestora asupra oamenilor.

Având în vedere aceste aspecte este nevoie de luarea de decizii care să ofere soluții pentru siguranța publică, având în vedere desigur, caracteristicile ecologice specifice urșilor.

3. Cadru legislativ

➢ Regulamente și directive ale Uniunii Europene

Unul dintre primele acte adoptate la nivel european este **Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa**[1] care a fost semnată la data de 19 septembrie 1979 la Berna, intrată în vigoare în anul 1982 și ratificată de România prin intermediul Legii nr. 13 din 1993, la data de 11 martie a aceluiași an. Prin **Directiva 92/43 CEE a Consiliului Comunităților Europene privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică**[2] se statuează conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică. La articolul 12 sunt enumerate speciile protejate, printre acestea numărându-se și ursul brun. La articolul 16 însă sunt enumerate acele situații excepționale care permit derogarea în cazul unor specii protejate:

a) pentru a proteja fauna și flora sălbatică și pentru a conserva habitatele naturale;

b) pentru a evita daunele grave asupra recoltelor, efectivelor de animale, pădurilor, exploatațiilor piscicole, apelor și altor forme de proprietate;

c) în folosul sănătății și siguranței publice sau pentru alte motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic și în situații care ar avea efecte benefice de importanță majoră asupra mediului (…)

De asemenea, în susținerea prevederilor Directivei 92/43CEE a Consiliului Europei, prin Politica Agrară Comună 2014-2020 (capitolul 2), respectiv prin regulamentele privind aplicarea Politicii Agrare Comune, respectiv prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 808/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a **Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR**) se pot finanța acțiuni de

[1]Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa adoptată la Berna la 19 septembrie 1979, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078aff

[2] Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A31992L0043

reducerea a riscului de producere a pagubelor cauzate de carnivorele mari (codurile măsurilor sunt cele folosite în reglementările UE):[3]

4.1. Sprijinirea investițiilor în exploatațiile agricole

4.4 Sprijinirea investițiilor neproductive pentru atingerea obiectivelor privind agromediu și climă

7.6 Studii/ investiții în capitalul natural

8.5 Sprijinirea investițiilor în ameliorarea rezilienței și a valorii de mediu a ecosistemelor forestiere

10.1 Plata angajamentelor pentru agromediu și climă

12.1 Compensații pentru ariile Natura 2000

15.1 Plata angajamentelor pentru silvomediu și climă

Totodată, potrivit declarației participanților la Platforma UE privind coexistența între oameni și carnivorele cu privire la finanțarea măsurilor pentru prevenirea conflictelor prin Politica Agricolă Comună (PAC), respectiv din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), după 2020 statele membre trebuie să ia măsuri pentru implementarea finanțării a acțiunilor preventive în strategia națională privind dezvoltarea politici agricole comune 2021-2017.[4]

Uniunea Europeană este așadar preocupată de protecția mediului și a speciilor de animale. Întrebarea care se pune este astfel, respectiv care sunt acele acțiuni pe termen lung prin intermediul cărora se poate asigura protecția mediului, al patrimoniului naturale din aceste zone, și pe siguranța locuitorilor.

---

[3] Regulamentul De Punere În Aplicare Nr. 808/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR): http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0808&from=RO

[4] EU Platform statement 2019. *CAP reform and national support for coexistence with large carnivores: outlook for the next funding period,* https://europeanlandowners.org/images/EU_Platform_on_coexistence_between_people_and_Large_Carnivore/190513_Plenary_meeting_statement_CAP_FINAL.PDF

Ca un răspuns la această întrebare, în iunie 2014 Platforma UE privind coexistența dintre oameni și carnivorele mari a fost lansată oficial.[5] Această platformă a Direcției generale de mediul din cadrul Comisiei Europene acordă un cadru instituțional părților interesate, cum ar fii asociațiile de vânători, cei implicați în activitățile de protecție a mediului, administrații locale și regionale, deținătorii de animale și terenuri agricole, localnici. Comisia Europeană derulează activități menite a media stările de conflict care apar între cei implicați. Primul pas în acest sens a fost redactarea în februarie 2013 a unui studiu despre înțelegere relației dintre oameni și urși[6], fiind urmat de două întâlniri de lucru, la începutul și sfârșitul anului 2013, fapt care a condus la crearea platformei sus-menționate, în iunie 2014.

Deși există mai multe inițiative, cadrul legislativ la nivel european este reprezentat doar de Directiva 93/43/CEE. Au fost demarate numeroase programe europene care de asemenea au avut ca scop protejarea populațiilor de urși. Programul URSUSLIFE s-a derulat în perioada 2009-2013 în județele Harghita, Covasna, Brașov și în cadrul acestuia s-a pus și un mare accent pe reducerea conflictelor om-carnivore mari.

➢ Legislația internă

Prin ordinul nr. 183/2014 al Instituției Prefectului – Județul Harghita se aprobă regulamentul de organizare, atribuțiile și funcționarea Comitetului Județean pentru Situații de Urgență, iar la articolul 3, litera b) se menționează la atribuțiile principale ale comitetului județean că acesta evaluează situațiile de urgență produse în zona de competență, stabilește măsuri și acțiuni specifice pentru gestionarea acestora și urmărește îndeplinirea lor. La capitolul I, art. 2 al **Ordonanței de Urgență nr. 21/2004** se definește termenul de situație de urgență, aceasta fiind un eveniment excepțional, cu caracter non-militar, care prin amploare și intensitate

[5] Eu Platform on Coexistence between People and Large Carnivores, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/coexistence_platform.htm

[6] John D. C. Linnell 2013. *From conflict to coexistence? Insights from multidisciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions,* Norwegian Institute for Nature Research (NINA), http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/task_4_conflict_coexistence.pdf

amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate este necesară adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate. Atacurile de urși care s-au petrecut în ultima vreme se încadrează în această descriere, având în vedere faptul că viața oamenilor este pusă în pericol, dar și recoltele și animalele, iar pentru stoparea acestui fenomen este nevoie de o intervenție cât mai grabnică.

Aspectele privind protecția mediului sunt reglementate de **Ordonanța de urgență nr. 195/2005**, modificată și completată de **Legea nr. 265/2006.** Regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice este reglementat de

Ordonanța de urgență nr. 57/2007 și actualizat de **Legea nr. 49/2011.**

Legea vânătorii și protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 are prevederi referitoare la urși și vânarea acestora. La articolul I se definește termenul de populație optimă: numărul total de exemplare din fauna de interes cinegetic, care coabitează într-un fond de vânătoare într-o anumită structură de specii și într-o anumită structură de vârste în cadrul fiecărei specii, care asigură conservarea biodiversității, produce pagube minime și nu prezintă risc pentru populația umană. La articolul 19, punctul 1 al aceleiași legi se spune că în scopul conservării biodiversității, mamiferele și păsările admise la vânătoare se vânează numai în cadrul cotei de recoltă aprobate, cu respectarea reglementărilor tehnice privind organizarea și practicarea vânătorii. La punctul al doilea sunt menționate exemplarele din speciile prevăzute la anexa 2, printre care se numără și ursul, pot fi vânate numai dacă se constată necesitatea reducerii populațiilor sau, în situații excepționale, dacă sunt degenerate sau produc daune, în baza reglementărilor emise de autoritatea publică centrală care răspunde de protecția mediului. La articolul 13 sunt reglementate despăgubirile acordate în caz de daune. **Hotărârea guvernului nr. 1679/2008** hotărăște modalitatea de acordare a despăgubirilor. Acordarea despăgubirilor, de cele mai multe ori se întinde pe o lungă perioadă de timp. La articolul 39 se spune că prin aprobarea Ministerului Mediului, acel urs care a provocat daune poate fi ademenit și vânat.

Totodată, HG nr. 1679/2008 se ocupă cu modalitatea de acordare a despăgubirile în cazul daunelor provocate de urși și alte animale sălbatice.

Ordinul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1575/2014, intrat în vigoare în data de 17 septembrie 2014 vizează aprobarea derogărilor în cazul speciilor de urs, lup și pisică sălbatică și reglementează recoltarea sau capturarea exemplarelor din aceste specii aflate în mediul natural, în oricare dintre stadiile ciclului biologic și recoltarea sau capturarea în scopul relocării, deținerea, transportul, schimburile în scopul repopulării sau reintroducerea exemplarelor acestor specii. Mai clar, stabilește acele perioade în care pot fi vânate exemplarele din aceste specii. Prin excepție, exemplarele din speciile urs, lup și pisică sălbatică pot fi capturate și în afara perioadelor stabilite atunci când pun în pericol sănătatea și securitatea publică, când se află în intravilanul localităților, frecventează locuri special amenajate pentru adăpostirea animalelor domestice, punând în pericol siguranța acestora și/sau a personalului de deservire.

În anul 2016 ordinul de ministru privind cota de recoltare a fost retras din dezbaterea publică. În anul 2017 ministrul mediului a aprobat ordinul privind cota de intervenție pentru carnivorele mari. **Ordinul nr. 1169/2017**, intrat în vigoare în data de 4 septembrie 2017 vizează aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

4. Situația actuală

Ursul brun este o specie care este protejată în mod special. Conform datele Comisiei Europeană, 35% din populația de urs brun se găsește în România, aproximativ 6.000 de exemplare[7].

În Europa ursul brun apare în 22 țări. Conform datele Comisiei Europene din anul 2015 în Spania şi Franța trăiesc circa 44 de exemplare, iar în Italia 60 exemplare. În Suedia sunt raportate 3300, în Slovenia 458, în Croația 1000, iar în Finlanda 1900 de urși. În România sun

[7]European Commission – Directorate General Environment 2015: *Key actions for large carnivore populations in Europe,* http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

înregistrate 6000 exemplare din urșii carpatini, în Slovacia 700-900, în Polonia 147 exemplare, iar în Serbia trăiesc 8 urși.

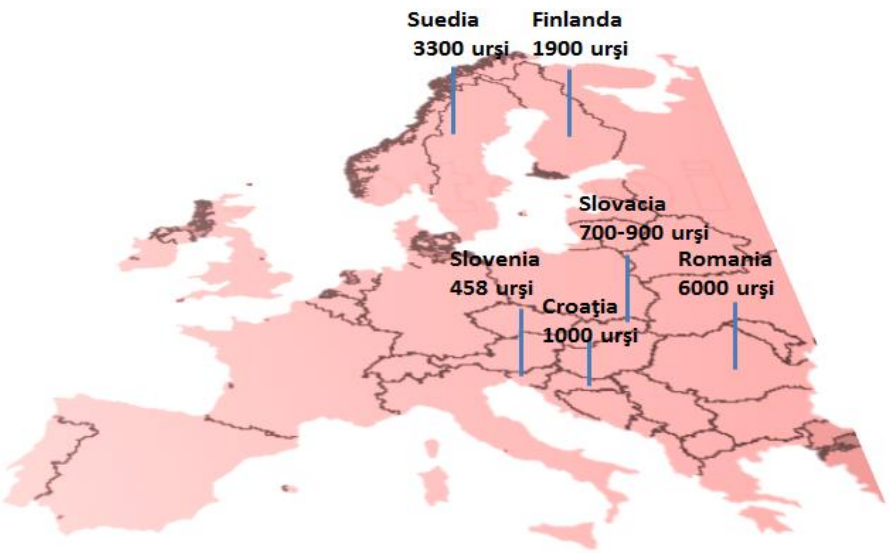

Sursa:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

➢ Populația de urși

La nivelul european se înregistrează aproximativ 18.000 de urși, cele mai multe exemplare

fiind reprezentanți ai speciei ursului carpatin, mai mult de 7.000 de exemplare. **Mărimea populație urs brun din România este estimată la nivelul anului 2016 între 6050-6640 de exemplare.**[8]. Având în vedere aceste date se poate constata că cei mai mulți urși bruni se găsesc în România,

Potrivit datelor Agenției pentru Protecția Mediului **în județul Harghita în anul 2017 au fost înregistrați 1575 de urși**. Conform datelor, populația de urs crește continuu: din anul **2014 (1350 de exemplare) până în 2017 numărul urșilor a crescut cu un procent de 16,6%.**

[8] Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură ''Marin Drăcea'' 2018: *Plan de acțiune pentru conservare populației de urs brun din România;* http://www.forbear.icaswildlife.ro/wp-content/uploads/2018/05/plan.pdf

În cursul definirii numărului optim de urși apar multe incertitudini. Instituțiile, asociațiile şi experții fac calcule cu diferite procese din diferite abordări. Metodologia de estimare al populației folosită de către asociațiile vânătorești nu exclude numărătoarea dublă (multiplă) a indivizilor deoarece perioada de evaluare este largă şi activitățile de evaluare nu sunt sincronizate între asociațiile vânătorești.

➢ Daune provocate de animalele sălbatice

Creșterea numărului de daune are mai multe cauze. Agenția Județeană de Protecție a Mediului este de părere că numărul crescut de daune provocate de animalele se datorează producției scăzute de ghindă, dar și creșterii cultivării porumbului de siloz.

În conformitate cu datele primite de la Agenția pentru Protecția Mediului din județul Harghita între anii 2013-2016 au fost raportate 364 daune (nr. caz) cauzate de urși în rândul animalelor domestice, iar 123 daune (nr. caz) cauzate de urși în recolte. În 2017 și 2018 numărul daunelor cauzate în rândul animalelor domestice este mult mai mare decât în anii anterior, respectiv 382 de daune.

Aici merită remarcat că în realitate numărul daunelor materiale provocate de urși este mult mai mare, deoarece multe gospodari nu raportează daunele având experiența că acest sistem nu funcționează și nici nu reacționează prompt la solicitări.

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Nr. de cazuri (daune cauzate de urși în rândul animalelor domestice)	96	111	80	77	197	185
Daune cauzate de urși în recolte	8 caz	65 caz	9 caz	41 caz	87 caz	62 ha

Animale domestice	**Capete**
ovine	89
bovine	124
vacă	–
cai	2

porci	12
familii de albine	52
alte animale (găini, iepuri, etc.)	70

Din prevederile Legii 407/2006 și a Hotărârii de Guvern 1679/2008 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor, păgubitul trebuie să raporteze dauna în termen de 24 de ore. Actele trebuie depuse pe raza localității în care s-a întâmplat dauna. Aceste 24 de ore reprezintă o perioada scurtă, mai ales dacă păgubitul nu locuiește în centrul comunal, sau dacă paguba a avut loc într-o altă localitate. În aceste situații, raportarea pagubei presupune timp, dar și adesea cheltuieli bănești. Se propune modificarea prezentei legislații astfel ca dauna să poată fi raportată la numărul de urgență 112. De asemenea, se propune ca și cheltuielile survenite ca urmare a raportării să poată fi recuperate.

În conformitate cu prevederile legale, în termen de 24 de ore de la raportarea daunei, primarul va convoca comisia care va investiga cuantumul daunei. În următoarele 48 de ore se adună comisia și în prezenta păgubitului (sau al unei persoane împuternicite de acesta) se stabilește cuantumul daunei. Procedura, de cele mai multe ori, durează mult timp. Astfel, se recomandă modificarea legislației referitoare la scurtarea perioadei dintre raportarea daunei și despăgubirea acesteia, reducând-o până la un termen de 30 de zile.

Datorită acestor aspecte, de cele mai multe ori fermierii se simt descurajați și adesea nu mai raportează daunele suferite. Un factor este reprezentat, în acest sens și de informarea populației. Chiar dacă asociațiile de dezvoltare, prin intermediul afișelor și informărilor din localități au încercat să atragă atenția asupra acestor aspecte, s-a constatat că atât populația, cât și administrațiile locale dispun de insuficiente informații în legătură cu daunele provocate de animalele sălbatice.

➢ Victimele spitalizate în urma atacurilor de urși

În ceea ce privește persoanele spitalizate în urma atacurilor de urși în județul Harghita, în conformitate cu datele furnizate de Direcția de Sănătate Publică Harghita, între perioada 2012-2015 s-au înregistrat 32 cazuri (2012:9; 2013:4; 2014: 11; 2015:8).

Totodată în anul 2016 în spitalele din județ au fost îngrijite 12 persoane, în anul 2017 sunt înregistrate 16 cazuri, iar în anul 2018 au fost raportate 16 victime. Menționăm că este posibil să există atacuri, care nu au fost raportate și înregistrate.

În cea ce privește vătămările corporale în funcție de gravitatea rănilor în 2018, majoritatea persoanelor au fost internate prin spitalizare continuă (2-6 zile), suferind răni grave, iar în anul 2019 un om a murit în urma atacului unui urs.

Tabel 1. Vătămări corporale în funcție de gravitatea rănilor (2018):

Nr. victime	Data	Spitalizare de zi (12 ore)	Spitalizare continuă (nr. zile)	Sex	Vârstă
1	06.05.2018	-	4	M	8
2	18.05.2018	-	2	F	74
3	15.05.2018	-	2	F	18
4	11.05.2018	-	2	M	35
5	23.05.2018	-	6	M	63
6	11.06.2018	-	3	M	34
7	22.06.2018	-	2	M	46
8	01.07.2018	-	3	M	60
9	10.07.2018	-	3	M	42
10	25.07.2018	-	2	M	27
11	05.08.2018	-	2	M	27
12	05.08.2018	-	5	M	26
13	21.08.2018	-	5	M	40
14	19.09.2018	-	4	M	47
15	21.09.2018	-	5	M	53
16*	09.11.2018	rană superficială	-	M	53

Tabel 2. Persoanele internate prin spitalizare continuă (2018)

	Rană superficială	Spitalizare continuă						TOTAL
		1 zi	2 zile	3 zile	4 zile	5 zile	6 zile	

Nr. victime	1	-	6	3	2	3	1	**16**

➢ Accidente rutiere în care au fost implicate urși

Conform datele primite de la Inspectoratul Județean de Politie Harghita în anul 2017 au fost înregistrate 11 de accidente rutiere în care au fost implicați urși, cu daune în valoare de 23.500 lei. În ultimii cinci ani accidentele cauzate de urși arată o tendință de creștere. În anul 2013 au fost înregistrate două cazuri, cu pagube totale de 2.200 de lei, adică cu zece ori mai puțin decât în anul 2017.

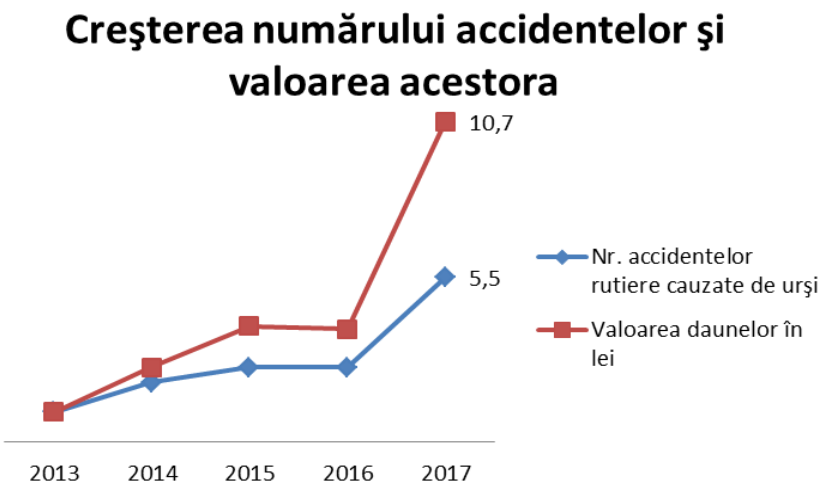

5. Date privind suprafața forestieră din județul Harghita

Ca o posibilă cauză a înmulțirii atacurilor marilor carnivore din județul Harghita, în dezbaterea publică, apare des ca argument reducerii suprafețelor forestiere și defrișarea pădurilor din județul Harghita.

Nici o autoritate locală din județul Harghita (Consiliul Județean Harghita, consiliile locale) nu are drept de control în domeniu, această atribuțiune intrând în competența autorităților publice centrale, prin instituțiile subordonate și coordonate la nivel central. (Garda de mediu, Garda Forestieră, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Public)

În acest context, autoritățile publice locale au doar sarcina de a sesiza organele centrale abilitate, în cazul depistării - în general accidentale - unor activități ilegale de exploatare forestieră.

Totuși, autoritățile locale din județul Harghita desfășoară programe privind managementul durabil al fondului forestier, dezvoltând practici și programe menite ocrotirii și valorificării eficiente ale acestora, din punct de vedere economic, social, turistic și protecția patrimoniului natural. Un astfel de program a fost implementat și de Consiliul Județean Harghita, prin proiectul RobinWood, în colaborare cu regiunea Liguria și Calabria din Italia, Regiunea Limousin (Franța) și regiunea Kainuu din Finlanda.

Date privind evoluția fondului forestier din județul Harghita conform datelor Institutului Național de Statistică este chiar în ușoară creștere în perioada 2006-2016:

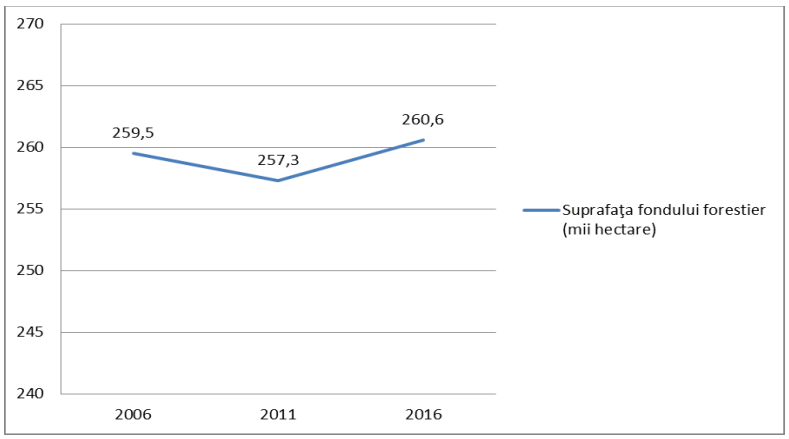

Sursa de date: INSSE, Indicator SILVICULTURA - AGR301A

În paralel, la solicitarea Consiliului Județean Harghita, a interogat consiliile locale, privind evoluția fondului forestier, datele comunicate indicând o creștere a suprafeței forestiere aflate pe teritoriul UAT-urilor din județul Harghita:

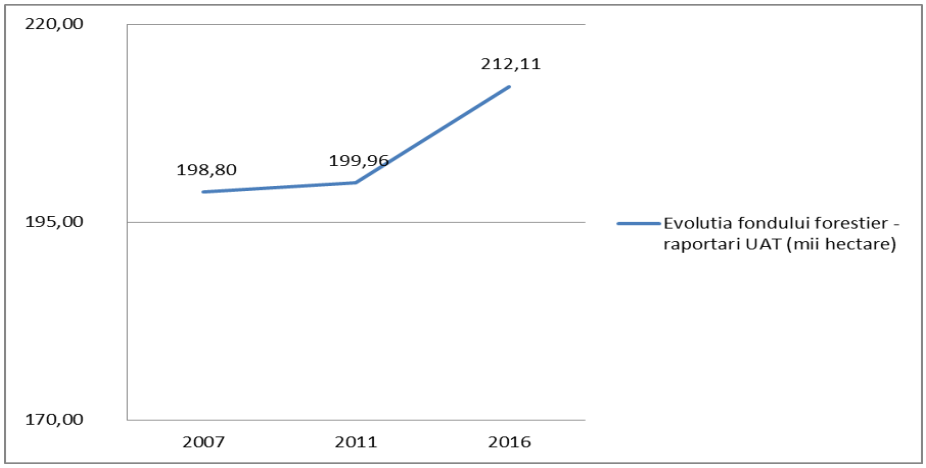

Sursa: raportări individuale ale UAT-urilor din județul Harghita

Potrivit datelor colectate de la diferite instituții sunt diferențe privind suprafața fondului forestier (din cauza categorialii, teritorii administrative etc.), în ultimii ani în fiecare caz variația terenurilor forestiere arată o tendință de creștere.

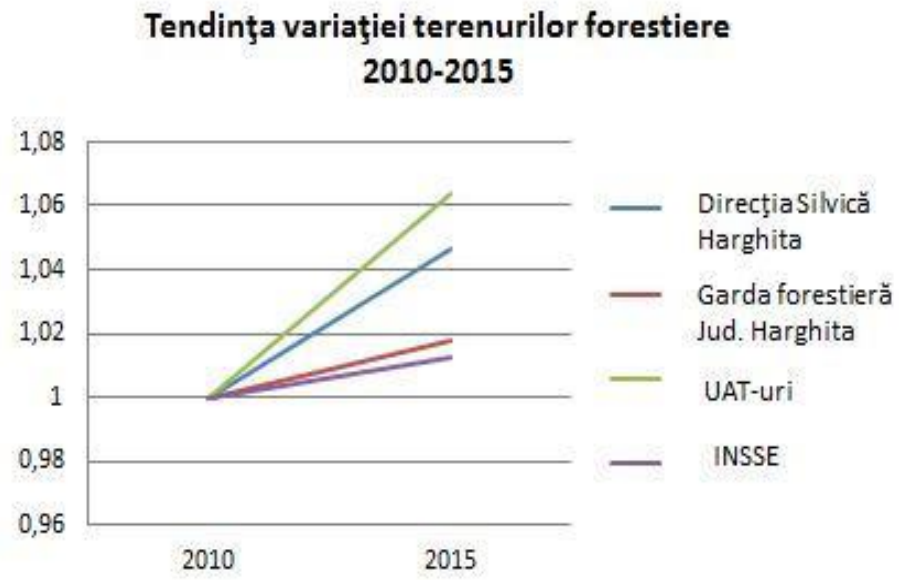

Date privind regenerările artificiale efectuate la nivelul UAT-urilor din Harghita:

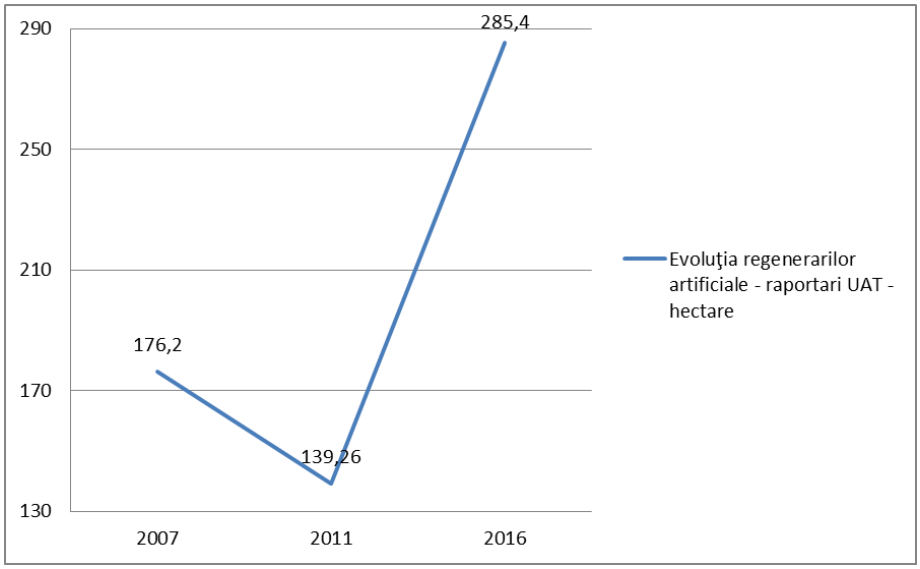

Sursa: raportări individuale ale UAT-urilor din județul Harghita

Acest lucru nu exclude fără echivoc existența fenomenului infracțional în ceea ce privește fondul forestier, dar concluzând informațiile raportului Greenpeace privind tăierile ilegale din pădurile României în 2016 și 2017, singurul raport public din domeniu, fenomenul tăierilor ilegale de păduri din județul Harghita nu este de scară largă.

Conform raportului, în anul 2017 în județul Harghita au fost înregistrate 192 de cazuri de tăieri ilegale, aflându-se pe locul 38 la nivel național, cu aproximativ de 10 ori mai puțin față de județul aflat în prima poziție, respectiv județul Mureș, dar nu se află nici în primele 10 poziții privind cantitatea de lemn tăiată ilegal și nici în topul după valoarea prejudiciului cauzat în anul 2017. [9]

6. Cota de intervenție

Recoltarea speciilor strict protejate în fiecare an este reglementat de către Ministerul Mediului. Conform ordinului nr. 1169/2017, în perioada 2016-2018 ministerul a aprobat recoltarea și relocarea a 130 de urși în România.

[9] Greenpeace 2017. *Tăieri ilegale din pădurile României,* https://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/Raportul%20t%C4%83ierilor%20ilegale%20din%20p%C4%83durile%20Rom%C3%A2niei%20%C3%AEn%202017-compressed.pdf

În județul Harghita în anul 2018 asociațiile de vânătoare au solicitat 71 derogări din care au fost aprobate recoltarea a 20 de exemplare (28%).

Tabel 3. **Situația derogărilor pentru specia urs (Ursus arctos) conform OM 1169/2017 în anul 2018**

Județ	**Nr. derogărilor solicitate 2018**	**Nr. derogărilor (recoltare) acordate 2018**	**Procentul derogărilor acordate 2018**
NT	1	1	**100%**
HD	0	0	**0%**
SB	12	3	**25%**
HR	71	20	**28%**
AG	13	3	**23%**
SV	25	4	**16%**
CV	26	10	**38%**
DB	0	0	**0%**
MS	27	13	**48%**
BV	7	1	**14%**
PH	10	2	**20%**
AB	1	0	**0%**
BC	1	0	**0%**
TOTAL	**194**	**57**	**29%**

7. Concluzii, propuneri

Elaborarea unui plan de management privind coexistența între oameni și carnivorele mari, pe termen lung:

Soluția optimă pe termen lung ar fi elaborarea unui plan de management și de prevenție sustenabil, respectiv legiferarea modului de despăgubire al victimelor. De asemenea, este recomandată implicarea factorilor interesați în procesul de elaborare, precum:

- *Autorități științifice:* Academia Română, Institutul de Cercetări şi Amenajări Silvice, Consiliu National de Vânătoare
- *Autorități de reglementare* – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- *Autorități de control* – Garda de mediu și Garda Forestieră
- *Autorități locale* – Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Comunelor din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România
- *Organizații patronale*
- *Asociații de vânătoare*
- *Custozii și administratorii siturilor Natura 2000*

8. Pași de urmat pentru prevenirea vătămării corporale și daunele materiale

Cu scopul de a minimaliza atacurile de urși este necesar înființarea unui grup de intervenție *(risk assesment team).* Datorită faptului că în momentul de fată există mai mulți indivizi şi familii de urs habituări care vizitează în mod regular anumite zone, acest fapt reprezentând un risc major pentru integritatea corporală şi proprietățile din oraș.

Totodată, trebuie cuprinse într-un cadru legal demersurile care trebuie urmate în cazul vătămărilor de persoane, suportarea cheltuielilor de spitalizare, iar în cazuri grave pensionarea sau alte compensații bănești, respectiv în caz de deces cheltuielile de înmormântare să fie suportate de autoritățile competente.

În cea ce privește daunele materiale provocate de urși, experiența anilor anteriori ne arată faptul că eficiența gardurilor electrice amplasate pe suprafețe mari este ineficientă, iar administrarea lor este greoaie. Însă în cazul micilor gospodării pot oferi protecție eficientă împotriva atacurilor urșilor și a altor animale sălbatice.

Experții din cadrul proiectului LIFEURSUS au o părere asemănătoare, iar pe baza experiențelor obținute de-a lungul anului 2013, propun pentru preîntâmpinarea daunelor provocate de animalele sălbatice, următoarele[10]:

- Respectarea regulilor de pășunare, mai ales în cazul pășunatului nocturn și celui din păduri. Îngrijirea țarcurilor, deșeurile depozitate necorespunzător atrag animalele sălbatice.
- Animalele domestice trebuie ținute în spații protejate, grajduri și cotețe încuiate.
- Semnalizarea înainte de începerea procesului de recoltare prin intermediul pazei, a gardurilor electrice, sau a dispozitivelor sonore. Recoltarea să aibă loc la timp.
- În cazul introducerii de noi culturi, să aibă loc studii corespunzătoare cu privire la posibilitățile de protejare a culturii.

În plus, în conformitate cu experiența Agenției de Protecție a Mediului, pentru prevenirea daunelor este nevoie ca:

- să se creeze teritorii sălbatice, iar cele existente să fie administrate corespunzător,
- reglementări stricte referitoare la culegerea fructelor de pădure,
- interzicerea accesului practicanților sporturilor cu motor în pădure.

Totodată, în procesul de minimalizarea atacurilor de urși pe de o parte este nevoie de implicarea actorilor instituționali și neguvernamentali și de finanțarea a acțiunilor de revenire. Pe de o altă parte, pentru rezolvarea problemei este nevoie de elaborarea mai multor cercetări științifice.

[10] Agenția pentru Protecția Mediului Vrancea 2013. *Raport final LIFE+LIFE URSUS,* http://lifeursus.carnivoremari.ro/pdf/LIFEURSUS_final_report_2015.pdf

9. Actori implicați în managementul conflictelor

Daunele provocate de urși și de alte animale sălbatice trebuie dezbătute în cadrul comisiei județene pentru situații de urgență, iar propunerile de modificare legislativă să fie promovate la nivel decizional central.

Totodată, situația trebuie prezentată și în cadrul Uniunii Europene, făcute demersuri la nivelul forurilor europene pentru rezolvarea acestei situații prin intermediul reprezentanților din Parlamentul European, promovarea în cadrul Comitetului Regiunilor. În anul 2018 Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, în calitate de raportor a prezentat proiectul de aviz intitulat *Promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte.*[11]

În anul 2017 Consiliul Județean Harghita, împreună cu organizațiile competente a inițiat un proiect care intenționează să numere urșii, în scopul de a furniza date mai exacte despre situația urșilor în județ.

10. Grupul de Lucru pentru gestionarea durabilă a peisajelor culturale în cadrul Consiliului Județean Harghita

Pentru a proteja siguranța și bunurile localnicilor, iar pe de altă parte pentru a asigura protecția acestei specii de interes conservativ, este necesară o abordare inovativă deoarece metodele utilizate până în prezent nu sunt de ajuns.

Scurtă analiza a cauzelor din spatele amplificării recente a conflictelor om-urs

Creșterea numărului pagubelor și a conflictelor dintre oameni și urși este rezultatul mai multor factori. Mai jos enumerăm cele mai importante pentru județul Harghita.

[11] Comitetul European al Regiunilor (raportor Csaba Borboly) 2018. *Proiect de aviz privind promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte,* https://dm.cor.europa.eu/CoRDocumentSearch/Pages/opinionsresults.aspx?k=Promovarea%2C%20%C3%AEn%20cadrul%20directivelor%20UE%20privind%20natura%2C%20a%20coexisten%C8%9Bei%20cu%20specii%20care%20genereaz%C4%83%20conflicte

1. Stoparea completă a managementului cinegetic inclusiv a vânătorii controlate a urșilor a rezultat atât în creșterea numărului de urși (prin natalitate) cât și a schimbării distribuției densităților populaționale (de exemplu prin concentrarea unor exemplare în zone periurbane).
2. Apariția și funcționarea observatoarelor de urși pentru turism intensiv din ani. Faptul că aceste observatoare nu au fost instalate în cadrul unei strategii de management a faunei cinegetice (care implică printre altele și alegerea locației, hrănirea și comportamentul uman în acele localități), au avut efecte necontrolate asupra comportamentului urșilor. Cel mai important efect al acestor observatoare a fost că a obișnuit urșii cu prezența umană și a atras urșii în locații frecventate de oameni. Pentru că frica de oameni a scăzut, riscul de accidente mortale survenite din întâlnirea oamenilor cu urșii este mai mare. Pierderea fricii a urșilor față de oameni se numește habituare. Observatoarele amplasate haotic, care funcționează nereglementat au o contribuție majoră la habituarea urșilor.
3. Comportamentul anormal al oamenilor (turiști sau localnici) față de urși a crescut. Acest comportament se manifestă frecvent prin hrănirea urșilor (mai ales de către turiști) sau prin aruncarea necontrolată a deșeurilor în zonele periurbane. Prin acest comportament oamenii contribuie la fenomenul descris la punctul (2, mai sus) și anume la obișnuirea urșilor cu prezența umană (habituare).
4. Schimbările în practicile agricole și în modul de utilizare a terenurilor poate rezulta în extinderea habitatelor de hrănire pentru urși. Un exemplu în acest sens este extinderea culturilor de porumb în zone în care cultivarea porumbului nu s-a putut face în trecut din cauza condițiilor climatice (Depresiunea Ciucului și Depresiunea Gheorgheni). Fiind omnivore, urșii consumă porumb și sunt atrase de aceste culturi. Abandonul terenurilor de asemenea rezultă în extinderea spațială a habitatelor optime pentru urși. Mai ales acele terenuri sunt abandonate care sunt greu de gestionat (fiind situate în zone greu accesibile, cum ar fi pășunile, fânețurile din zone deluroase sau montane). Stabilirea vegetației lemnoase în aceste terenuri (tufăriș, mai apoi pădure) se întâmplă rapid (în decursul 3-5 ani) și reprezintă habitat pentru urși, astfel apropiind urșii de localitățile umane.

Factorii enumerați mai sus (punctele 1-4) în combinație rezultă în (i) schimbări demografice ale urșilor, (ii) schimbări comportamentale ale urșilor și nu în ultimul rând în (iii) comportamente necontrolate ale oamenilor față de urși (cu impact asupra modului în care urșii percep oamenii). Toate acestea deja determină amplificarea conflictelor dintre oameni și urși. Amplificarea conflictelor dintre oameni și urși va rezulta în scăderea și mai mare a toleranței oamenilor față de urși și a acceptării urșilor de către oameni. Consecințele acestora o să fie dramatice pentru că vor poziționa oamenii și urșii în situații ireconciliabile.

Acest lucru nu este de dorit dat fiind faptul că este vorba de o specie protejată la nivelul Uniunii Europene, este parte a identității socio-culturale și de peisaj a Ținutului Secuiesc și este o resursă economică importantă pentru regiune. Totodată dorim să accentuăm faptul că la nivel local și regional nu există resursele necesare pentru ca problema existenței oamenilor și a urșilor să poată fi abordată și controlată într-un mod satisfăcător pentru specie, localnici și interesele economice. De aceea apelăm din nou la ajutorul din partea Guvernului României pentru a gestiona problema intensificării conflictelor om-urs în județul Harghita.

11. Managementul actual al pagubelor și propuneri de îmbunătățire

1. În momentul de față managementul pagubelor provocate de urs este una reactivă și extrem de sofisticată din punct de vedere birocratic. Natura reactivă a managementului pagubelor constă în compensarea pagubelor după ce acestea au fost produse. Este știut faptul că pagubele compensate astfel nu rezultă nici în scăderea pagubelor ulterioare și nici în creșterea toleranței oamenilor față de urși. Natura sofisticată din punct de vedere birocratic a compensațiilor constă în faptul că procedurile implementate până la compensarea efectivă a persoanelor care au suferit pagube în urma urșilor sunt lungi și costisitoare (atât în ceea ce privește timpul cât și banii păgubiților). Natura reactivă și sofisticată a compensațiilor rezultă în descurajarea persoanelor păgubite în a cere despăgubiri, creșterea încrederii persoanelor păgubite în instituțiile statului și scăderea toleranței oamenilor față de urși. Această situație este în mod evident nedorită.

Recomandăm astfel adoptarea unor abordări proactive și simplificarea procedurilor birocratice pentru accesarea fondurilor (pentru compensare și prevenție) de către comunitățile locale. Atitudinea proactivă ar consta în dezvoltarea unor strategii de prevenire a conflictelor dintre oameni și urși, *pe lângă* compensații. Strategiile de prevenire ar putea însemna în funcție de caz ajutor dat oamenilor pentru a ține urșii departe (câini special dresați, garduri electrice, containere pentru deșeuri inaccesibile urșilor sau alte dispozitive portabile), consultanță cu privire la metodele de prevenire, informare, reglementarea turismului și altele. Suntem conștienți de faptul că aceste măsuri sunt costisitoare din punct de vedere financiar. Totuși, în contextul în care se află România și mai ales județul Harghita în cadrul Uniunii Europene, și anume că are cea mai mare densitate de urși din peisaje locuite de oameni, credem că implementarea urgentă a măsurilor proactive este o chestiune de responsabilitate și echitate socială și de mediu demnă pentru o țară membră UE.

Parte a măsurilor proactive menționate mai sus este și încurajarea și împuternicirea instituțiilor relevante la nivel regional/județean pentru a participa în gestionarea durabilă a speciei urs.

2. În zonele cu abundență ridicată de urși **este necesară monitorizarea permanentă a împrejurimilor localităților respectiv a comportamentului urșilor înainte de producerea accidentelor.** Acest lucru poate fi realizat prin prezența unor echipe formate din personal instruit și dotat adecvat pentru a derula această activitate, colectând într-un mod sistematic informații despre prezența și comportamentul urșilor în apropierea localităților.
3. Pe baza acestor informații pot fi planificate măsuri specifice de prevenire a pagubelor, montarea de garduri electrice, informarea populației, asigurarea pazei eficiente a animalelor domestice etc.
4. În cazul în care în ciuda măsurilor de prevenire, se întâmplă un caz de pagubă, este necesară declanșarea imediată și derularea urgentă a procedurii de intervenție, respectiv executarea acesteia după ce a fost aprobată de autoritățile responsabile. Intervențiile folosite cel mai frecvent sunt capturarea/relocarea și extragerea exemplarelor.

5. Capturarea și relocarea exemplarelor în natură este cea mai umană intervenție, dar în contextul actual este și foarte dificilă, fiind nevoie de acceptul gestionarului fondului de vânătoare destinație, iar deschiderea spre acceptarea urșilor problemă este scăzută. Relocarea exemplarelor în captivitate, rezervații îngrădite, parcuri pentru faună poate reprezenta o soluție până la limita capacității de acceptare a astfel de facilități respectiv rentabilitatea funcționării acestora.
6. Perioada de autorizare a intervențiilor trebuie să fie redusă la minim. În momentul de față această perioadă poate să dureze mai multe săptămâni. Scopul trebuie să fie ca intervențiile să fie realizate cu cel mult 48 de ore după producerea pagubei, pentru a evita producerea repetată a pagubelor. Acest scop poate fi atins cu ajutorul grupurilor de intervenție menționate anterior, instruite, echipate și dirijate adecvat.
7. Paralel cu abordarea preventivă și reactivă a producerii pagubelor, în zonele cu risc ridicat de habituare a urșilor, scopul primordial trebuie să fie eliminarea pe măsura posibilului a factorilor care pot conduce la habituare
8. Trebuie eliminată posibilitatea ca în zonele cu densități de urși ridicate aceștia să acceseze hrană în mod permanent, adică să fie hrănite într-un mod pasiv sau activ. În primul rând trebuie introduse reguli stricte în ceea ce privește managementul deșeurilor menajere. Prin aplicarea de tomberoane antiurs adecvate, depozitarea deșeurilor în compartimente închise respectiv preluarea deșeurilor într-un timp foarte scurt pot fi eliminate sursele de hrană accesibile urșilor în intravilan.
9. Trebuie reglementat domeniul turismului bazat pe observatoare și hrănitoare de urși. În timp ce această activitate s-a dezvoltat în mod spontan în mai multe zone ale țării, după părerea majorității experților această activitate contribuie în mare măsură la habituarea și condiționarea urșilor, adică pierderea fricii față de om și căutarea activă a hranei în apropierea omului. Cantitățile de hrană implementate actual trebuie reduse gradual și însoțite de monitorizarea atentă a comportamentului urșilor pentru a preveni o escaladare a pagubelor. Turismul de observare a urșilor poate fi continuat respectând regulile de bune practici respectiv în facilitățile tip parcuri pentru faună, rezervații îngrădite etc.

10. Trebuie controlat în mod regular respectarea regulilor de gestionare responsabilă a deșeurilor și respectarea interzicerii hrănirii artificiale a urșilor în special în cazul unităților turistice aflate în zone cu densități ridicate de urși și de-a lungul drumurilor/popasurilor turistice unde s-au constatat astfel de cazuri.
11. Zonele și facilitățile care prin natura lor sunt susceptibile atacurilor de urs și lup trebuie să beneficieze de suport financiar pentru achiziția, montarea și funcționarea unor garduri electrice eficiente și alte măsuri/tehnologii de prevenire a pagubelor, respectiv consultanță cu privire la folosirea eficientă a acestora.

12. Recomandări privind sistemul instituțional al managementului pagubelor și conflictelor

În momentul de față principalele instituții implicate în gestionarea pagubelor sunt autoritățile publice locale, autoritățile sanitar-veterinare, gestionarii fondurilor de vânătoare, Agenția pentru Protecția Mediului și Ministerul Mediului. Instituțiile la nivel local fac față cu greu solicitărilor populației referitoare la cazurile de pagubă, și nu există capacitate și nici surse de finanțare pentru o abordare preventivă, proactivă. Deificiențele sistemului instituțional sugerează necesitatea unor entități cu timp de reacție scurtă și mobilitate ridicată care să faciliteze întreaga procedură. Aceste unități pentru care propunem denumirea de Unități pentru prevenirea și managementul pagubelor provocate de urs ar putea să umple lipsele sistemului și procedurilor actuale și ar putea să conducă la reducerea acestei probleme acute. Principalele atribuții propuse ar fi următoarele:

- Cartarea și monitorizarea zonelor cu risc ridicat, a factorilor care contribuie la producerea pagubelor și a urșilor din apropierea localităților care pot deveni urși-problemă
- Implementează măsuri tehnice de prevenire a pagubelor și consultanță cu privire la aceste măsuri către populația locală

- În cazul producerii pagubelor accelerează documentarea, suportul pentru luarea deciziilor și implementarea măsurilor necesare
- Informează și protejează populația față de urși și urșii față de factorii negativi care pot conduce la habituare.

Totodată considerăm incorectă abordarea actuală care alocă majoritatea povarei managementului pagubelor asupra gestionarilor de fonduri cinegetice, fără nici o compensare financiară. Gestionarii fondurilor de vânătoare joacă un rol foarte importantă în prevenirea și managementul pagubelor, dar costurile aferente trebuie acoperite, și o parte din atribuții ar putea fi preluate de către Unitățile pentru prevenirea și managementul pagubelor.

Asociația de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita:

- Achiziționarea și montarea gardurilor electrice
  - Metodele de prevenire a pagubelor/conflictelor om-urs trebuie să fie stimulate prin achiziționarea unor echipamente de protecție animale/culturi agricole/bunuri materiale. Gardurile electrice sunt echipamentele care se utilizează cu succes în toate țările în care acestea se aplică.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Harghita"

- Campanie de comunicare, informare și educare pentru asigurarea siguranței turiștilor, a populației privind prevenirea conflictelor cu urși bruni și câini ciobănești
  - Informarea și conștientizarea factorilor interesați, a publicului larg cu privire la diverse aspecte despre ursul brun, câini ciobănești și colaborarea cu factorii interesați pentru a îmbunătăți condițiile de coexistență pașnică. Se urmărește transmiterea de informații obiective și utile despre urs și câini ciobănești, educarea în sensul prevenției și gestionării situațiilor conflictuale dintre turiști și urși, respectiv turiști și câini ciobănești.
- Chestionar privind atitudinea populației față de managementul carnivorelor mari (urs brun, lup)
  - Având în vedere potențialul turistic al carnivorelor mari protejate (urs brun, lup) din județul Harghita, scopul chestionarului este evaluarea atitudinii

oamenilor față de conservarea speciilor de carnivore protejate în funcție de dezvoltarea ecoturismului.

- Construirea brand-ului turistic al județului Harghita
  - Având în vedere potențialul turistic al ursului brun în județul Harghita, brandul turistic al județului se va baza pe imaginea ursului brun, respectiv realizarea unui logo, materiale de identitare și alte forme de comunicare (vizuală, auditivă).

Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

- Organizarea de forumuri, conferințe, întâlniri și workshop-uri privind managementul forestier și activități agricole
  - Organizarea de sesiuni și consultări cu factorii și stakeholderii interesați pentru discutarea diferitelor aspecte și probleme legate de managementului forestier și activității agricole

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară SIMD

- Achiziționare de containere/tomberoane anti urs
  - În zonele turistice și localitățile frecventate de urși pentru asigurarea managementului eficient al deșeurilor menajere și astfel prevenirea conflictelor om-urs, trebuie amplasate containere/tomberoane anti-urs, care vor fi colectate zilnic sau ori de câte ori e nevoie, astfel încât urșii să nu mai fie atrași în intravilanul rezidențial sau în zonele turistice.

Administrații locale:

- reglementarea pășunatului, respectarea regulamentelor;

Composesorate:

- reglementarea exploatărilor de material lemnos;

Asociații din sfera silvică:

- crearea de teritorii sălbatice și administrarea celor existente;
- reglementări referitoare la culegerea fructelor de pădure;

– îndepărtare și pedepsirea practicanților de sporturi cu motor din pădure;

Persoane fizice:

– curățarea țarcurilor orilor și bovinelor; depozitarea corespunzătoare a deșeurilor;

– ținerea animalelor domestice în spații protejate, grajduri și cotețe încuiate;

– protejarea eficientă a recoltei, procese de recoltare efectuate la termen.

13. Bibliografie:

European Commission – Directorate General Environment 2015: Key actions for large carnivore populations in Europe, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/key_actions_large_carnivores_2015.pdf

Greenpeace 2017. *Tăieri ilegale din pădurile României,* https://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/Raportul%20t%C4%83ierilor%20ilegale%20din%20p%C4%83durile%20Rom%C3%A2niei%20%C3%AEn%202017-compressed.pdf

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură ''Marin Drăcea'' 2018. *Plan de acțiune pentru conservare populației de urs brun din România;* http://www.forbear.icaswildlife.ro/wp-content/uploads/2018/05/plan.pdf

John D. C. Linnell 2013. *From conflict to coexistence? Insights from multidisciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions,* Norwegian Institute for Nature Research (NINA), http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/task_4_conflict_coexistence.pdf

Comitetul European al Regiunilor (raportor Csaba Borboly) 2018. *Proiect de aviz privind promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte,* https://dm.cor.europa.eu/CoRDocumentSearch/Pages/opinionsresults.aspx?k=Promovarea%2C%20%C3%AEn%20cadrul%20directivelor%20UE%20privind%20natura%2C%20a%20coexisten%C8%9Bei%20cu%20specii%20care%20genereaz%C4%83%20conflicte

➢ *Legislația internațională:*

Convenția de la Berna din 1979 privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor din Europa, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078aff

Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A31992L0043

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0808&from=RO

➢ *Legislația națională:*

Legea vânătorii şi a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, *publicat în Monitorul Oficial nr. 944 din 22 noiembrie 2006*

Hotărârea Guvernului nr. 1679/2008 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor prevăzute de Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, precum și obligațiile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice și proprietarilor de culturi agricole, silvice și de animale domestice pentru prevenirea pagubelor, *publicat în Monitorul Oficial nr. 890 din 29 decembrie 2008*

Ordinul nr. 1575/2014 pentru aprobarea derogărilor în cazul speciilor urs, lup și pisică sălbatică, *publicat în Monitorul Oficial nr. 678 din 17.09.2014*

Ordinul nr. 1439/2015 pentru aprobarea derogărilor în cazul speciilor urs, lup și pisică sălbatică, *publicat în Monitorul Oficial* 723 din 25 septembrie 2015
Ordinul nr. 1169/2017 pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, *publicat în Monitorul Oficial nr. 714 din 4 septembrie 2017*

14. Anexe

➢ Anexa 1. Propuneri legislative privind îmbunătățirea managementului carnivorele mari

15 aprilie 2019

Senatul votează modificarea **Legii vânătoare și a protecției fondului cinegetic** (lg.407/2006), care prevede că despăgubirile pentru pagubele şi/sau daunele produse de către exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic se suportă de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, din bugetul aprobat cu această destinație. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face şi prin intermediul consiliului județean.

Totodată, legea prevede că în cazul atacurilor exemplarelor din speciile de faună de interes cinegetic cu rănirea/decesul unei persoane fizice, se vor acorda victimei despăgubiri care vor acoperi cheltuielile de spitalizare, cheltuielile de înmormântare, veniturile nete nerealizate în perioada în care victima a fost în incapacitate temporară de muncă, de la momentul producerii incidentului, precum şi daune morale.

8 august 2019

La Băile Tușnad o fost organizată o nouă dezbatere pe tema coexistenței, la care a fost invitat și ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu. Potrivit adresa celor trei președinți consiliilor

județene din Harghita, Covasna și Mureș către Ministrul mediului, planul de acțiune privind managementul carnivorele mari nu includ termenele limită pentru implementarea acțiunilor.

17 noiembrie 2017

La inițiativa Consiliului Județean Harghita, la Comisia pentru protecția mediului din cadrul Senatului României s-a organizat în data de 17 noiembrie o dezbatere a cărei temă a fost populația optimă a ursului brun în județul Harghita.

20 septembrie 2017

În data de 5 septembrie s-a transmis către Avocatul Poporului o petiție privind reducerea daunelor provocate de urși (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-solicitati-permisiunile-de-interventie.html)**.**

5 iulie 2017

Primarii, conducătorii composesoratelor din regiune au participat la un protest organizat la București în data de 5 iulie. La acest protest s-au alăturat pe lângă reprezentanții județelor Harghita, Covasna și Mureș, și reprezentanții județelor Argeș și Brașov unde se înregistrează probleme similare. Ca urmare a întrevederii cu doamna ministru s-a promis elaborarea unui ordin de intervenție în cazul a 140 de exemplare periculoase din specia urs. Acest act nu a fost semnat nici până în momentul de față. (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/decizie-ministeriala-cu-privire-la-ursii-periculosi.html)

Februarie 2017

Borboly Csaba a solicitat sprijinul guvernului în primul rând pentru găsirea de soluții problemelor cauzate de urși. La începutul lunii februarie, președintele consiliului județean a trimis scrisori către primul ministru Sorin Grindeanu, ministrul Apelor și Pădurilor Adriana Petcu, respectiv ministrului Mediului Daniel Constantin.

7 iulie 2016

Adresa trimisă de Consiliul Județean Harghita către prim-ministru Dacian Cioloș privind revizuirea legislației națională privind compensarea daunelor, intervenția rapidă și prevenirea daunelor.

Septembrie 2015

Csaba Borboly, președintele Consiliului Județean Harghita solicită informații de la Ministerul Apelor și Pădurilor privind populația de urși, cota de intervenție și daunele materiale provocate de urși.

➢ Anexa 2. Programele Consiliului Județean Harghita (Cronologie)

Consiliul Județean Harghita pune mare accent pe ținerea unei evidențe a pagubelor produse de animalele sălbatice, diminuarea numărului acestora și se străduiește ca prin mijloacele pe care le are la îndemână să înlesnească comunicarea între autoritățile competente, populația implicată prin aducerea la cunoștința a deciziilor luate la nivel central și obținerea de finanțare prin intermediul proiectelor.

Activitățile și demersurile Consiliului Județean Harghita cu privire la problema urșilor, în perioada 2009-2017:

august 2018

La sediul consiliului local din Băile Tușnad va avea loc azi, 2 august de la ora 17,00 un forum pe tema urșilor, la care sunt invitați să participe locuitorii orașului. În cursul zilei de mâine, tot la Băile Tușnad se organizează o nouă dezbatere pe această temă la care a fost invitat și ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu.

iulie 2018

Un nou atac al ursului a avut loc în cursul nopții de 24 iulie la cea de a XXIX-a ediție a Universității de Vară de la Tusvanyos. Victima este un bărbat de 27 de ani care a fost rănit în cursul nopții trecute, între ora unu și două de un urs care a sărit în mulțime. Bărbatul are răni la braț și la picior și a fost tratat la secția de urgențe a spitalului județean din Miercurea Ciuc, mai apoi internat la secția de boli infecțioase de la Șumuleu-Ciuc.

Se propagă cu repeziciune vestea conform căreia în data de 18 iulie, în apropierea Spitalului Județean de Urgență din Miercurea Ciuc a fost văzută la păscut o ursoaică cu trei pui. Mai mulți angajați ai spitalului au imortalizat momentul cu telefoanele mobile. Primul care a relatat despre acest fapt a fost Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita prin intermediul paginii sale de socializare. Nu e de mirare, dat fiind faptul că ursul se afla la doar câțiva metri de locul în care acesta locuiește împreuna cu familia sa.

Un nou atac al ursului, în județul Harghita, de această dată la Băile Tușnad! În seara zilei de luni, un localnic din Băile Tușnad care își plimba câinele în zona gării CFR, în plin centrul

orașului, a fost atacat de o ursoaică cu trei pui – informează pe pagina sa de socializare Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita.

„Ministerul mediului a aprobat planul de acțiune pentru managementul populației de urs, iar dacă se respectă cele asumate în cadrul acestuia, ministerul trebuie să elaboreze sistemul de despăgubire a victimelor atacurilor. Este vorba despre o realizare notabilă, eforturile de anul trecut, și-au adus și își vor aduce roadele. În varianta sa inițială, planul de management prevedea un termen limită de trei ani, Consiliul Județean Harghita a solicitat micșorarea acestuia la șase luni (documentul redactat în acest sens îl găsiți aici), iar în documentul final figurează termenul de un an", a afirmat Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita.

În ultima vreme mai mulți locuitori i-au semnalat președintelui Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba faptul că în apropierea reședinței de județ, ursoaice cu doi și trei pui dau târcoale zilnic zonelor din apropierea locuințelor.

iunie 2018

Președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba a informat pe site-ul de socializare că în cursul zilei de 29 iunie, în plină zi ursul a omorât în comuna Potiond, localitatea Ciucsângeorgiu o vacă gestantă de șapte sute de kilograme. Borboly Csaba a fost informat despre incident de către familia prădată.

O echipă internațională de specialiști în managementul conflictelor s-a aflat pentru a doua oară, în data de 20 iunie, într-o vizită în județul Harghita. Specialiștii s-au întâlnit la sediul Consiliului Județean Harghita cu actori locali și regionali pentru a discuta despre conflictele generate de prezenta ursului brun (Ursus arctos). Nu în ultimul rând, s-au dezbătut modalitățile de gestionare ale acestor conflicte.

17 iunie, un mânz a fost omorât, iar o iapă a fost rănită pe spate și pe gât în curtea unui gospodar din Cinod. În urmă cu o lună și o vacă a devenit victima unui atac de urs.

mai 2018

O campanie de conștientizare despre observarea în condiții de siguranță a urșilor, în vederea prevenirii situațiilor de conflict, atacuri asemănătoare celor întâmplate nu demult la Lacul

Sfânta Ana, a fost tema conferinței de presă care a avut loc la sediul Consiliului Județean Harghita, în data de 30 mai. Au fost prezenți la eveniment Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, Szín János „păstorul de urși", administratorul observatoarelor de urși din zona Băilor Tușnad și Dósa Elek Levente, directorul Asociației Sfânta Ana.

În data de 9 mai va fi dezbătut în Parlamentul României „Planul de acțiune pentru conservarea populație de urs brun (Ursus arctos) din România" care formulează măsuri în acest sens, dată fiind suprapopularea din cadrul speciei. Consiliul Județean Harghita a transmis către organizatorii dezbaterii publice propunerile de modificare, iar o delegație a județului Harghita va fi prezentă la dezbateri.

Un copil de nouă ani din satul Călugăreni, localitatea Mărtiniș a fost atacat și rănit grav de un urs, în data de 6 mai. Victima a fost transportată de urgență la spitalul din Odorheiu-Secuiesc de primarul localității, Jakab Attila cel care l-a informat despre incident pe Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita. Copilul era cu ciurda de animale în momentul în care a fost atacat de urs.

În seara zilei de 5 mai, la stâna lui Bíró Attila din Cârța, ursul a provocat o altă daună materială semnificativă. Înainte de lăsarea serii, în momentul în care animalele erau puse la adăpost, ursul a atacat unul dintre viței. Ca urmare a atacului și a mușcăturilor la membrele din spate, vițelul a murit.

aprilie 2018

În cadrul inițiativei Reflectând asupra Europei a Comitetului European al Regiunilor (COR), în organizarea Consiliului Județean Harghita, în colaborare cu delegația COR a României, la data de 19 aprilie a.c., la Băile Tușnad, a avut loc o conferință internațională pe tema protecției habitatelor și a speciilor, fiind dezbătute prevederile planului de acțiune al Uniunii Europene pentru păstrarea biodiversității.

Raportul întocmit de Borboly Csaba pe tema coexistenței cu speciile care generează conflicte, în special urși bruni, a ajuns în atenția ediției române a National Geographic.

februarie 2018

Gestionarea cât mai optimă a carnivorelor mari, în special a exemplarelor de urs periculoase a fost una dintre temele abordate de Szép Róbert, comisarul general al Gărzii Naționale de

Mediu și Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita în cadrul conferinței organizate la București în data de 9 februarie pe tema coexistenței pașnice între carnivorele mari și om.

Președintele delegației României la Comitetul European al Regiunilor (CoR), Robert Sorin Negoiță, membru titular și raportor al CoR, președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba și comisarul general al Gărzii Naționale de Mediu, Szép Róbert au ținut conferință de presă la sediul Asociației Municipiilor din România de la București în data de 9 februarie 2018 în tema îmbunătățirii managementului carnivorelor mari cu accent pe urși bruni carpatini, cu scopul menținerii echilibrului ecologic cu populații optime, precum și a prevenirii conflictelor dintre om și carnivorele mari.

În apropierea localității Eliseni un tânăr a fost atacat de urs. În acest an acesta este al doilea atac al ursului în județul Harghita, iar dacă punem la socoteală atacurile urșilor înregistrate anul trecut, acesta este al douăzecilea caz.

ianuarie 2018

La cea de a 127-a ședință plenară a Comitetului Regiunilor care a avut loc la data de 31 ianuarie, Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita, în calitate de raportor a prezentat proiectul de aviz intitulat *Promovarea, în cadrul directivelor UE privind natura, a coexistenței cu specii care generează conflicte.*

ianuarie 2018

La inițiativa Consiliului Județean Harghita a avut loc la sediul Consiliului Județean Brașov, miercuri 10 ianuarie workshop-ul în cadrul căruia au fost dezbătute aspecte referitoare la coexistența dintre om și carnivorele mari, respectiv despre numărul tot mai mare de daunele provocate de animalele sălbatice.

decembrie 2017

În data de 31 decembrie un bărbat de 40 de ani a fost atacat la Băile Büdös de un urs.

noiembrie 2017

În data de 22 noiembrie (în ziua în care a avut loc ședința comisiei ENVE) a fost publicat articolul manipulator. Citate extrase din context au fost prezentate ca fapte în sine. În cele

scrise redactorul a afirmat că urșii din regiune sunt otrăviți cu substanțe preparate acasă. (https://www.theguardian.com/environment/2017/nov/22/how-the-brown-bear-became-public-enemy-number-one-in-rural-romania). În data de 24 noiembrie s-a solicitat o rectificare din partea autorului (http://judetulharghita.ro/stiri/cine-pe-cine-influenteaza.html).

noiembrie 2017

Asociația pentru Conservarea Biodiversității susține raportul redactat de Borboly Csaba în cadrul Comitetului Regiunilor. https://drive.google.com/file/d/1oPViPxs7nb3OOvEI9TRRTNg0JOBbLGCk/view

noiembrie 2017

La inițiativa Consiliului Județean Harghita, la Comisia pentru protecția mediului din cadrul Senatului României s-a organizat în data de 17 noiembrie o dezbatere a cărei temă a fost ursul.
http://judetulharghita.ro/daune/stiri/in-centrul-atentiei---problema-carnivorelor-mari.html

noiembrie 2017

În data de 15 noiembrie Parlamentul European a votat rezoluția referitoare la Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie.
http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B8-2017-0589+0+DOC+XML+V0//RO

noiembrie 2017

La Comisia pentru mediu din cadrul Senatului României care a avut loc marți, 7 noiembrie, opinia lui Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita a fost împărtășită în ceea ce privește faptul că problema urșilor trebuie dezbătută la scară mai mare.

octombrie 2017

Au trecut aproape două luni de când ministrul mediului, Grațiela Gavrilescu a semnat ordinul pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, însă de atunci nu s-a

aprobat nici o autorizație în acest sens (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-ne-pedepseste-ministerul-mediului.html).

octombrie 2017

La sediul Parlamentului European de la Bruxelles a avut loc în data 17 octombrie, conferința intitulată *Coexistența cu marile carnivore – provocări și soluții,* în organizarea Federaţiei Asociaţilor de Vânătoare şi Conservarea Faunei Sălbatice din UE (FACE) și Intergrupul Parlamentar pentru Biodiversitate Vânătoare și Mediul Rural. S-a clarificat faptul că de la Bruxelles nu este sprijinit „exportul de urși" (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/prevederile-europene-mentioneaza-cota-de-recoltare-ca-o-modalitate-de-conservare-a-speciilor-de-mari-carnivore.html).

septembrie 2017

În data de 30 septembrie a fost atacat de urs un tânăr de douăzeci și nouă de ani (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/victima-unui-nou-atac-de-urs-un-tanar-de-douazeci-si-noua-de-ani.html).

septembrie 2017

În cursul zilei de 20 septembrie Borboly Csaba, președintele consiliului județean a depus la instituția sus-amintită o completare la numărul semnăturilor, acesta ajungând astfel la 15 mii de persoane care solicită luarea de măsuri cât mai urgente în vederea asigurării siguranței cetățenilor, a bunurilor acestora, respectiv la luarea de măsuri pentru conservarea speciilor protejate de lege - http://judetulharghita.ro/daune/stiri/15-mii-de-persoane-din-harghita-apeleaza-la-ajutorul-avocatului-poporului.html .

septembrie 2017

În Directiva Consiliului Europei cu privire la conservarea habitatelor naturale și a speciilor de flora și faună sălbatică, la art.16 este menționat în mod clar că este nevoie de prevenție în vederea minimalizării conflictelor dintre carnivorele mari și om - http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:01992L0043-20130701&qid=1506876416622

septembrie 2017

Cu sprijinul Asociației de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita s-a demarat o colectă pentru sprijinirea victimelor atacurilor - http://judetulharghita.ro/daune/donatie.html

septembrie 2017

În privința cotei de intervenție, ministrul Grațiela Gavrilescu a fost denunțată la Direcția Națională Anti corupție (DNA). Conform Federației pentru Protecția Animalelor și Mediului (FPAM), ordinul încalcă convenția internațională 205/2004 care garantează protecția urșilor și lupilor. (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/discutie-privind-cota-de-interventie-in-cazul-ursilor-periculosi.html)

septembrie 2017

În data de 5 septembrie s-a transmis către Avocatul Poporului o petiție în acest sens (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/borboly-csaba-solicitati-permisiunile-de-interventie.html)**.**

septembrie 2017

În data de 4 septembrie a apărut în **Monitorul Oficial** ordinul Ministerului Mediului.

septembrie 2017

În data de 2 septembrie, președintele Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba a vizitat a zecea victimă a atacurilor de urs pentru a se informa despre circumstanțele în care s-a produs atacul(http://judetulharghita.ro/daune/harta-interactiva.html)**.**

august 2017

La data de 30 august a demarat strângerea de semnături pentru găsirea de soluții în cazul carnivorelor mari, petiția fiind semnată deja de mai multe persoane care au fost atacate de urs (http://judetulharghita.ro/petitieurs.html).

august 2017

Consiliul Județean Harghita înaintează o petiție către Avocatul Poporului pentru a sesiza problemele cauzate de carnivorele mari. Pentru înaintarea petiției, consiliul județean a adoptat o hotărâre de principiul, în cadrul ședinței ordinare din data de 28 august.

august 2017

În cursul zilei de 26 august, un bărbat de 38 de ani din localitatea Leliceni a fost atacat de urs, în timp ce se afla la cules de ciuperci. În urma complicațiilor apărute, acesta a fost supus unei intervenții chirurgicale care a durat două ore și care a avut loc în data de 28 august, la spitalul județean din Miercurea Ciuc.

august 2017

Borboly Csaba a discutat în data de 21 august cu specialiști din cadrul Facultății din Gödöllő, aspectele dezbătute fiind cele legate de gestionarea fondurilor cinegetice.

august 2017

În data de 13 august, în apropierea localității Voșlăbeni, un cioban de 28 de ani a fost atacat de urs. În urma atacului, bărbatul a fost rănit la membrele superioare, respectiv antebraț.

august 2017

Reprezentanții asociațiilor de protecție a mediului au fost invitați în data de 1 august la o dezbatere legată de situația urșilor. Evenimentul a avut loc la sediul consiliului județean. A fost prezent, printre alții reprezentantul Asociației Microregionale Pogány-havas, Demeter László care a prezentat propunerile asociației în ceea ce privește managementul situației urșilor. Propunerile au fost formulate în nouă puncte, acestea sunt susținute și de Borboly Csaba și Csák László. (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/colaborare-cu-ong-urile-din-domeniul-protectiei-mediului(1).html)

iulie 2017

Cu ursul nu-i de joacă! – ceea ce nu se vede de la București – a fost titlul dezbaterii organizate în cadrul Universității de vară și taberei studențești Balvanyos, de la Băile Tușnad, din data de 19 iulie. (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/la-tusvanyos-s-au-dezbatut-problemele-cauzate-de-marile-carnivore-care-patrund-in-teritoriile-locuite.html)

iulie 2017

în data de 14 iulie a avut loc la sediul consiliului județean workshop a cărui temă a fost *Biodiversitate - Ecologie - Cinegetică: Împreună sau*

separat? (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/interventiile-nu-pot-fi-considerate-vanatoare.html)

iulie 2017

Primarii, conducătorii composesoratelor din regiune au participat la un protest organizat la București în data de 5 iulie. La acest protest s-au alăturat pe lângă reprezentanții județelor Harghita, Covasna și Mureș, și reprezentanții județelor Argeș și Brașov unde se înregistrează probleme similare. Ca urmare a întrevederii cu doamna ministru s-a promis elaborarea unui ordin de intervenție în cazul a 140 de exemplare periculoase din specia urs. Acest act nu a fost semnat nici până în momentul de față. (http://judetulharghita.ro/daune/stiri/decizie-ministeriala-cu-privire-la-ursii-periculosi.html)

iunie 2017

Ursul a atacat un cioban în data de 24 iunie, sâmbătă la o stână din localitatea Dănești fiind rănit la ambele membre inferioare. Datorită locului greu accesibil, ciobanul a fost transportat până în localitate, unde a fost preluat se Serviciul Județean de Ambulanță.

iunie 2017

Un important pas înainte în ceea ce privește această problemă este declarația finală din cadrul Platformei europene privind carnivorele mari care a avut loc la București între 8 și 10 iunie și care are ca scop găsirea de soluții în ceea ce privește coexistența între carnivorele mari și om. Aceasta cuprinde și propuneri cu privire la scăderea numărului daunelor cauzate de animalele sălbatice.

iunie 2017

Borboly Csaba consideră că toate cazurile trebuie făcute publice, daunele trebuie raportate și trebuie discutată problema urșilor până când se va găsi o rezolvare. S-au înaintat numeroase proiecte de lege, însă la fel ca și în cazul petițiilor, acestea nu au fost evaluate favorabil. Dacă se discută cât mai mult despre această temă și ministerul mediului va recunoaște existența ei și va lua măsuri în acest sens. Acestea au fost aspectele amintite în cadrul celui de-al patrulea atelier regional de lucru din cadrul platformei europene cu privire la conviețuirea carnivorelor mari și om. Întâlnirea a avut loc vineri, 9 iunie și a fost organizată de Federația europeană a

asociațiilor de vânătoare și conservare (FACE) și a Organizația internațională pentru conservarea naturii (WWF).

iunie 2017

La conferința care a avut loc în data de 6 iunie la Bruxelles pe tema planului de acțiune al Uniunii Europene pentru protecția mediului, în urma alocuțiunii lui Borboly Csaba, situația urșilor din România a fost un subiect intens discutat de cei prezenți. Cei prezenți au dat răspuns celor aduse în discuție de Borboly Csaba, îndemnând spre găsirea de soluții în ceea ce privește urșii din România.

mai 2017

Localnicii sunt tot mai nemulțumiți în ceea ce privește situația daunelor cauzate de animalele sălbatice fapt care poate conduce justiție proprie din partea celor care au suferit de pe urma urșilor – a atenționat Benke József, directorul AJVPS Zetelaka és Társai în cadrul apelului înaintat ministrului Mediului Graţiela Gavrilescu și în legătură cu care s-a organizat o dezbatere la sediul consiliului județean, în data de 18 mai.

martie 2017

Aspecte cu privire la despăgubirea daunelor produse de animalele sălbatice și cota de împușcare au fost dezbătute de către Borboly Csaba, președintele Consiliului Județean Harghita și expertul Csák László, la Bruxelles în data de 23 martie cu oficialul Ctibor Kocman, reprezentantul României și Slovaciei la Direcția generală pentru mediu din cadrul Comisiei Europene.

februarie 2017

Borboly Csaba a solicitat sprijinul guvernului în primul rând pentru găsirea de soluții problemelor cauzate de urși. La începutul lunii februarie, președintele consiliului județean a trimis scrisori către primul ministru Sorin Grindeanu, ministrul Apelor și Pădurilor Adriana Petcu, respectiv ministrului Mediului Daniel Constantin.

februarie 2017

În cadrul ședinței plenare a Comitetului Regiunilor (CoR), s-a votat în data de 9 februarie, amendamentul înaintat de Borboly Csaba în legătura cu protejarea vieții și bunurilor umane.

decembrie 2016

La ședința Comisiei pentru mediu, schimbări climatice și energie (ENVE) din data de 1 decembrie, președintele Consiliului Județean Harghita a înaintat, în calitate de membru al Comitetului Regiunilor un amendament referitor la situația urșilor, în cadrul programului LIFE. Acest amendament cuprinde propunerile localnicilor, asociațiilor de vânătoare și gospodarilor, reprezentanților locali, respectiv medicilor veterinari.

octombrie 2016

A avut loc cea de a VI-a ediție a Zilelor vânătorii din Ținutul Secuiesc.

octombrie 2016

Supraviețuitorii atacurilor urșilor rămân cu traume corporale și sufletești, aspecte care ar trebui luate în seamă în procesul de elaborare a legislației din domeniul protecției mediului, deoarece protecția vieților umane este primordială – a menționat Borboly Csaba, în data de 19 octombrie la ședința Comisiei pentru mediu, schimbări climatice și energie (ENVE) din cadrul Comitetului regiunilor care a avut loc în Suedia.

octombrie 2016

În cadrul întrevederii care a avut loc la sediul consiliului județean de la Miercurea-Ciuc, s-a semnat vineri, 14 octombrie de către reprezentanți ai consiliilor locale, proprietari de terenuri, crescători de animale, reprezentanți ai asociațiilor de vânătoare, petiția adresată ministerului mediului.

octombrie 2016

Adesea pe lângă daunele materiale, urșii atacă și oamenii în județele Covasna, Harghita, Mureș și Brașov. Județele amintite au înaintat o petiție ministerului de resort cu privire la cota de recoltare.

septembrie 2016

Fermierii din zona Ciuc au organizat o conferință agrară la sediul consiliului județean. Borboly Csaba a făcut o prezentare cu privire la daunele provocate de animalele sălbatice. Conform celor amintite, an de an situația se agravează, în acest sens nu sunt luate nici un fel de măsuri.

septembrie 2016

Președintele Consiliul Județean Harghita, Borboly Csaba și primarul Puskás Elemér s-au întâlnit cu martorii atacului de urs, care a avut loc cu câteva zile înainte. Scopul întâlnirii a fost să-și caute soluții împreună pentru a evita cazurile asemănătoare în viitor.

august 2016

Comitetul Regiunilor a ținut o conferință la Székesfehérvár, Ungaria, unde Borboly Csaba a atras atenția asupra aspectele speciale privind protecția animalelor sălbatice, pentru că numărul urșilor pe anumite terenuri este mai mare decât ar trebui să fie.

iunie 2016

În cadrul proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Harghita implementat de Consiliul Județean Harghita au cumpărat 46 containere anti-urs pentru Băile Tușnad.

decembrie 2015

Comitetul Regiunilor în raportul despre protecția habitatelor și a păsărilor a inclus amendamentul președintelui Consiliului Județean Harghita, Borboly Csaba privind urșii și pagubele cauzate de animale sălbatice.

19 noiembrie 2015

S-a redactat info-graficul cu privire la situația urșilor (http://elemzo.hargitamegye.ro/medvek-helyzete-hargita-megyeben-infografika/)

13 octombrie 2014

Președintele Consiliului Județean Harghita a solicitat prin intermediul unei scrisori, întrunirea comisiei județene pentru siguranță; tema dezbătută a fost numărul tot mai mare al urșilor din județ și daunele provocate de aceștia.

2014

S-a organizat o conferință la care au participat asociațiile de vânători, composesoratele care a tratat problema daunelor provocate de urși și pericolul pe care îl reprezintă câini de stână pentru turiștilor.

2012

S-au organizat concursuri de proiecte pentru achiziționarea gardurilor electrice; cinci asociații s-au folosit de această posibilitate, cele mai vizibile rezultate s-au obținut în localitățile Dealu și Sâncrai.

2011

În cadrul prezentărilor Academiei Harghitene s-a vorbit despre birocrația care îngreunează soluționare daunelor provocate de animalele sălbatice.

2010

La Zilele Vânătorilor din Ținutul Secuiesc s-a vorbit și despre necesitatea soluționării daunelor provocate de animalele sălbatice.

2009 și 2010 – au avut loc trei întâlniri între ministrul Mediului Borbély László și reprezentanții organizațiilor și instituțiilor locale care s-au confruntat cu daune provocate de animalele sălbatice. Ministrul Mediului a înaintat cinci petiții/sesizări.